

EMIGRAȚIA TINERILOR ABSOLVENȚI – SCOP SAU NECESITATE DE A CÎȘTIGA BANI?

Cristina COZERIUC, lector universitar
(Universitatea de Stat „Alceu Russo” din Bălți)

Résumé

Le désir de gagner des argents domine les attentes des jeunes de tous les segments d'âges. Ce phénomène est plus ressenti c'est pour les tranches d'âges entre 19 et 25 ans, et ne tient compte de leurs catégorie socioprofessionnelle ou leurs niveau d'éducation.

Quitter le pays par les jeunes est perçu comme une façon ou une modalité d'obtenir des argents plus facilement. L'émigration d'eux est considéré comme une alternative, mais cela permette d'obtenir une vie décente par ces mains d'œuvres qualifiées et bien formés. L'idée de quitter le pays est vu par beaucoup des jens comme aboutir très bien dans la vie. Plus d'argents, des salaires plus hauts, un futur meilleur, atteindre un niveau dans les études ainsi que être mieux apprécié, déterminent nos jeunes changer d'avis et partir à l'étranger pour des nouveaux pistes de succès. Les résultats de notre étude défini un argument clé, pour concentré sur la politique d'état dans le domaine des jeunes, leurs éducation pour leurs santé, ça veut dire des offres des emplois accessibles aussi que un support d'aide à la recherche d'emploi, le développement des services locales pour les jeunes.

Din cauza sărăciei și lipsei de perspectivă, mulți tineri capabili, absolvenți ai liceului sau facultății, pleacă din țările lor sărace, în țări dezvoltate economic. Din păcate, însă ia naștere și o anumită atitudine de dispreț față de valorile proprii țări. Migrația tinerilor profesioniști în străinătate scoate în evidență un viitor sumbru: Republica Moldova rămâne, treptat, fără capital uman specializat - combustibilul vital creșterii economice. Numărul în creștere al specialiștilor aduce în actualitate o veche întrebare: mai este profitabil să rămâi în țara ta?

Problema emigrării tinerilor vizează un fenomen extrem de sensibil și în același timp grav, care comportă mai multe aspecte dintre care reținem pe cele economice, politice, sociale și culturale.

Dorința de a câștiga bani, domină într-o măsură importantă orizontul de așteptare al tinerilor din orice segment de vârstă aflat în intervalul de 15-29 ani indiferent de categoria socio-profesională și nivelul de instruire. Plecarea din țară a tinerilor este percepută dominant ca o modalitate care ar putea facilita obținerea rapidă de câștiguri bănești și poziții socio-profesionale importante. Emigrarea tinerilor este percepută ca o alternativă posibilă dar foarte favorabilă pentru obținerea unui mod de trai decent.[5, p. 38]

Tinerii migrează din ce în ce mai mult. Aceștia pleacă adesea cu puține bunuri personale, puțini bani și puține informații privind locurile în care speră să se stabilească. Însă iau împreună cu ei cele mai de preț bunuri ale tinereții: energia, ingeniozitatea și perseverența. Tinerii își părăsesc țara de origine fie pentru că nu își pot găsi un loc de muncă, fie pentru a-și continua studiile sau a-și duce viața de zi cu zi în condiții de siguranță și securitate. Ei migrează deoarece nu-și pot satisface aceste cerințe acasă. Din ce în ce mai mulți tineri studenți optează să rămână în țara gazdă după absolvire. Deși emigrarea tinerilor reduce forța de muncă în rândul populației active din țările de origine, tinerii migrați expediază bani și se întorc la un moment dat cu deprinderile și experiența obținute peste hotare.[1, p. 8]

În general, tinerii care pleacă în străinătate reprezintă o forță de muncă competitivă, bine instruită. Absolvenții învățământului superior reprezintă circa 10-12% din totalul persoanelor emigrate legal, iar peste un sfert dintre acestea sunt absolvente ale învățământului liceal și postliceal. Emigranții cu studii profesionale și tehnice reprezintă aproximativ 9%, în timp ce mai puțin de o treime din totalul emigranților o dețin persoanele care au absolvit doar școala primară sau gimnaziul.

Obiectul cercetării realizate de noi îl constituie fenomenul migrației în rândul tinerilor absolvenți. Scopul studiului constă în identificarea motivelor pentru care majoritatea tinerilor ar pleca din țară.

Cercetarea experimentală am realizat-o în perioada aprilie – mai 2011, pe un eșantion de 87 de studenți din grupele absolvente, fete și băieți, din cadrul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. Eșantionul experimental a fost constituit din respondenți cu vârsta cuprinsă între 18 și 24 de ani, care-și realizează studiile la diferite specialități.

Principalele aspecte pe care s-a axat cercetarea mea au fost: Cum văd tinerii migrația? Care sunt dorințele și aspirațiile lor? Ce planuri au în viață? Plecând de la ideea că migrația reprezintă un fapt social total, ce structurează viețile tuturor indivizilor din comunitatea de origine, interesul meu s-a axat pe schimbările petrecute cu tinerii în urma apariției migrației. Pentru aceasta am operaționalizat conceptul de capital uman al tinerilor, ce include două dimensiuni: proiecțiile despre viitor ale tinerilor, și ceea ce fac ei concret pentru a și le îndeplini (dimensiunea educațională).

În datele obținute putem spune că există o legătură directă între nivelul de educație al tinerilor și dorința de a emigra în căutarea unui loc de muncă. Nivelul de remunerare și lipsa locurilor de muncă sînt cei mai des invocați factori. De fapt, atunci când tinerii vorbesc despre lipsa locurilor vacante, de regulă se referă nu la lipsa locurilor de muncă în general, dar la locurile de muncă care ar corespunde așteptărilor lor, cu referire la salariu. Un alt fapt interesant sînt opiniile tinerilor despre salariul așteptat, care, conform sondajului nostru, echivalează cu o medie de 300 EURO.

Mai mult de jumătate din tinerii chestionați (57,6%) intenționează să meargă peste hotare, dintre care pentru 39,8% aceasta ar fi prima experiență, iar pentru 17,7% - una repetată (adică, fie că au mai fost la munca sau la odihnă, turism), iar 42,4% nu intenționează să părăsească țara. Tinerii ai căror părinți sînt plecați peste hotare intenționează să migreze și ei în proporții mai mari: doar 30,6% din tinerii a căror mamă se află peste hotare sînt determinați să stea în Republica Moldova.

Considerăm îngrijorător procentul tinerilor care ar dori să plece definitiv din țară, respectiv 12%, deoarece este vorba de o categorie ce pare să-și fi pierdut încrederea în posibilitățile de împlinire personală existente în țară.

Respondenți care ne-au spus că intenționează să migreze au fost întrebați *”cât timp intenți nează să stea peste hotare?”*. Majoritatea tinerilor dorește să migreze pentru o perioadă relativ scurtă de timp: pentru mai puțin de jumătate de an (29,5%), de la jumătate de an până la un an (23,9%) și de la un an până la trei ani (23,7%). Un număr mic de respondenți ar dori să stea peste hotare 4-5 ani (11,3%), iar cei care ar dori să rămână acolo permanent formează 12% din numărul total.

Majoritatea tinerilor vor să migreze în căutarea unui loc de muncă (61,8%), urmați de cei care ar dori să învețe (15,2%). Circa 5,1% doresc să călătorească, iar ponderea celor care intenționează să acceseze programele Work & Travel este de 5,1%. Aceste date susțin ideea precum că tinerii consideră că nu pot câștiga destul în Moldova, indiferent de serviciu. Respondenții au confirmat că tinerii sînt tentați să plece din țară, iar dorința vine din contextul în care mulți au rude sau părinți peste hotare.

În opinia tinerilor, participanți la sondaj, principalele cauze care determină populația Moldovei să emigreze sunt: lipsa locurilor de muncă (65,4%), imposibilitatea sau chiar dificultatea de a câștiga suficienți bani pentru un trai decent (64,9%), sărăcia și mizeria (63,4%). Pe primele poziții se plasează motivele ce țin de situația financiară precară a populației, urmată în descreștere de: dorința de a lucra sau a trăi într-o țară dezvoltată (22,4%), corupția, nedreptatea, minciuna din societate (22,2%), dificultăți de realizare profesională (12%), instabilitatea politică și economică din țară (11,5%), lipsa profesiei, calificării necesare pentru angajare reușită (10,6%), dorința de a vedea lumea, de a călători (9,3%). Mai puțin de 8% au menționat, printre cauzele acestui fenomen: libertatea politică și economică din țară, situația criminalității sau discriminarea etnică.

În mod evident plecarea în străinătate imediat după absolvirea facultății este motivată în marea majoritate a cazurilor de dorința unor câștiguri mai mari. Dorința de câștiguri mai mari întrunește (chiar dacă ea este raportată în acest caz la o *eventuală* plecare în străinătate) cele mai multe opțiuni.

În timp ce 51% dintre respondenții de gen masculin ar pleca din țară motivați de dorința unor câștiguri mai mari, doar 33,4% dintre respondenții de gen feminin consideră ca acest motiv ar putea sta la baza plecării lor, 20% indicând că ar pleca din dorința de dezvoltare a unei cariere profesionale (în timp ce doar 13% dintre respondenții de gen masculin au indicat acest motiv. Diferențele sunt și în ceea ce privește deplasările în scop turistic. 18% dintre respondenții de gen feminin indicându-le ca motive plauzibile de plecare, în timp ce doar 13% dintre băieții chestionați au indicat acest motiv. În cadrul studiului nostru, tinerii au confirmat faptul că soții tineri pleacă peste hotare la muncă, deoarece nu-și pot asigura financiar familia. De asemenea, mulți tineri au relatat că sunt freevente cazurile când căsătoriile sunt amânate din cauza lipsei banilor, iar viitorii soți, de obicei, bărbații pleacă peste hotare pentru a câștiga bani pentru nuntă și pentru a se putea întreține în primii ani de căsătorie.

Îmbucurător este faptul că 26,52% dintre respondenți ar pleca în străinătate la studii de master, ceea ce constituie un bun indicator privind orientarea în carieră a tinerilor; 20,44% dintre respondenți ar pleca la muncă cu contract legal de muncă (contract încheiat de regulă înainte de plecare) în timp ce 34,44% ar pleca fără a avea siguranța unui contract. Doar 14% dintre respondenți ar pleca „la risc”, neavând nimic asigurat la destinație.

Dintre respondenții care ar dori să plece la muncă în străinătate imediat după absolvire - 37,6% ar pleca în Italia iar 21,7 în Spania. În același timp, din cei care și-ar dori să plece în SUA - 91,2% ar vrea să-și continue mai întâi studiile la ciclul II, studii de masterat. Faptul că majoritatea tinerilor ar dori mai întâi de toate să continue studiile semnifică o orientare către ocuparea unor locuri de muncă înalt calificate în țările pe care și le-ar dori ca punct de destinație.

Circa 40% dintre respondenți ar apela la rude sau prieteni/cunoștințe în vederea plecării, ceea ce indică faptul că traseele informale de migrare dețin în continuare o pondere importantă, reflectată de imaginea pe care acestea o au în rândul tinerilor. În ceea ce privește sursele de informare în vederea unei eventuale plecări, preferințele respondenților se îndreaptă într-un procent semnificativ către rude și prieteni, ceea ce indică o menținere a importanței traseelor de migrare constituite pe acest cadru.

Gradul de motivare al tinerilor și nu numai de a-și găsi un loc de muncă în străinătate este un aspect foarte important pentru tot demersul său ulterior. Problema asigurării existenței și a unui trai decent este cel mai motivat argument pentru plecare. Din toate datele obținute de noi putem observa că tinerii, care încă nu sunt constrânși de problema întreținerii unei familii, dar sunt conștienți de greutățile financiare care îi așteaptă în viitor dacă rămân în Moldova, sunt tentați să plece din dorința de a cunoaște un alt mediu, mai fructificat al calităților lor. Exprimarea intenției de a merge la lucru în străinătate este influențată de cunoștințele pe care le au tinerii în străinătate, există o mare probabilitate ca aceștia să se folosească de aceste relații pentru informare și pentru a ajunge efectiv acolo.

Ideea de a emigra este văzută de mulți ca o promisiune a realizării personale. Bani mai mulți, salarii mai mari, condiții mai avantajoase, fructificarea studiilor, aprecierea muncii și recunoașterea abilităților - iată coordonatele care îi determină pe tinerii din țara noastră să considere munca în afară ca o rețetă pentru succes.

Tinerii din Republica Moldova au devenit cel mai mobil grup demografic, ne referim, în general, la persoanele ce au sub 30 de ani, în special, tinerii de 15-24 de ani. Mobilitatea tinerilor este deosebit de evidentă privind migrația. Tinerii, care reprezintă cel mai numeros segment demografic, întâmpină dificultăți mari în angajare cu un salariu decent, de asemenea, mulți nu au posibilitatea de a-și valorifica cunoștințele acumulate în cadrul

procesului de studiu. Lipsa oportunităților de realizare a potențialului uman și lipsa motivării financiare îi determină pe tineri să găsească alte condiții, fie peste hotare, fie migrând din mediul rural în mediul urban.

Migrația este un proces benefic doar sub aspectul obținerii unei sume mari de bani sub formă de remitențe, dar și experiență și cunoștințe noi pe care le obțin tinerii. Există mai multe riscuri și dezavantaje: mulți tineri lucrează în sfera construcțiilor, dar și în alte domenii, ce presupun un risc pentru sănătate. Tinerii sunt tentați să rămână peste hotare, în special cei cu calificare înaltă, ei nefiind motivați să se întoarcă în Republica Moldova. Plecarea tinerilor peste hotare, pe o perioadă îndelungată, presupune despărțirea de familie.

Din cele expuse mai sus, putem conchide că reformele din ultimii ani din Republica Moldova nu au schimbat radical situația tinerilor. Rezultatele studiului nostru prezintă încă un argument-cheie, pentru focusarea politicilor statului în domeniul tineretului pe educația pentru sănătate a tinerilor cetățeni, oferte educaționale accesibile, suport în găsirea locurilor de muncă, dezvoltarea serviciilor sociale prietenoase tinerilor etc. Intervenția specializată, centrată pe soluționarea problemelor tinerilor contemporani nu se rezumă doar la cele enunțate, ci necesită și implementarea coerentă a politicilor sociale pentru tineret la nivel comunitar.

Bibliografie:

1. **BULGARU, Maria ; ISAC Oxana** (coord). Tineretul la răscruce de milenii: realități și perspective. Materialele conferinței din 8 noiembrie 1999. Chișinău : USM, 2000, p. 5-9.
2. **DILION, Marcela, PRITCAN, Valentina** (coord.). Asistența socială în contextul transformărilor din Republica Moldova. -Chișinău: Ed. «Cu drag», 2008, p.284-305.
3. **MATERIALELE conferinței de totalizare a proiectului „Tempus-Tacis”**. Bălți. 1998. p.74-78.
4. **SĂNĂTATEA și dezvoltarea tinerilor. Studiu de evaluare a cunoștințelor, aptitudinilor și practicilor tinerilor**. Chișinău: UNICEF, 2005, p.5-13.
5. **FLORIAN, R.** Migrația tinerilor cercetători români, Editura Ad Astra 2004. p. 38-42.